

B 276

Print

Endast för tjänstebruk

LUFTVÄRNSREGLEMENTE

(LvR)

DEL I

(LvR I)

FASTSTÄLLT 1942

BESTÄLLES FRÅN
LANTFÖRSVARETS KOMMANDOEXPEDITION, BOKDETALJEN
STOCKHOLM 2

536 Då Ivkulspruteavdelningen skall *medverka i markstrid* tilldelas reservmanskaper för tjänstgöring som biträdande ledare och ammunitionsbärare. Därjämte gälla nedanstående särskilda bestämmelser.

537 Vid val av eldställning iakttages, att bakgrund, mot vilken pjäs och personal avteckna sig, samt plats, som erbjuder god riktpunkt, ävensom starkt belyst plats och skogsbyn undvikas.

Eldställning intages i regel från skyddsställning.

I eldställning uppställs pjäsen enligt avdelningschefens bestämmande i regel med lägsta möjliga eldhöjd.

Under mörker bör pjäsens plats i förväg vara utmärkt och sådana åtgärder vara vidtagna, att pjäsen kan inställas i avsedd riktning.

538 Eld avgives såsom eldskur (upprepade eldskurar) om 10—15 skott. Angivet skottantal avser ungefärlig ammunitions mängd.

539 Eldgivningssätten äro punkteld och mejning.

Vid punkteld hålles kulsprutan om möjligt stilla.

Vid mejning föres kulsprutan mellan anbefallda gränser.

Kommando: Punkteld! (Mejning!) (00-skotts eldskurar!) (En eldskur) 00 skott — Eld!

540 Riktningen sker med hjälp av fast sikte och korn eller som strälriktning.

541 Avdelningschefen leder elden. För att förbereda överraskande eldöppnande och säkerställa avsedd eldverkan kan, sedan tillstånd inhämtats, förtidsinskjutning utföras.

542 Avdelningen skall inom ramen för uppgiften för det förband, den understödjer, vid val av mål främst bekämpa eldgivande gevärsinfanteri och automatvapen, som understödja fiendens framryckning, samt fientlig trupp under rörelse. Därutöver må avdelning tillfälligt beskjuta andra mål, mot vilka god verkan är att påräkna, om lösandet av huvuduppgiften och ammunitionstillgången det medger.

Strålkastarkompaniet.

Grunder.

I stridsställning (22) är strålkastarkompaniet 561 grupperat med sina (fyra) strålkastaravdelningar i stridsställningar, i regel på 2—4 km avstånd från varandra, trossen på *trossplatsen*, vanligen i närheten av en avdelnings stridsställning.

Strålkastaravdelning är i stridsställning fördelad med strålkastaren och för dess inriktning erforderliga instrument (ev lyssnarapparat) jämte personal på *lyssplatsen*, maskinvagnen med personal på *maskinvagnsplatsen*, tross och övriga fordon på *fordonsplatsen* (i regel i anslutning till maskinvagnsplatsen) samt *Ivkulsprutan (pölpjäsen)* grupperad för luftvärn (luft- och pansarvärn).

I beredskapsställning äro strålkastare, lyssnarapparater 562 m m uppställda på dolda platser i närheten av stridsställningen och förberedelser vidtagna (kablar utlagda m m) för att (i mörkningen) hastigt färdigställa förbandet till belysning.

Vid strålkastaravdelning betjänas materielen av en *strålkastarservis*, 563 bestående av avdelningschef (avdch) och servismanskaper. Efter sina huvuduppgifter benämnas servismansskapet riktare (R), inställare i sid- och höjdvinkelled vid riktapparat (Si, Hi), elektriker (E), maskinvagnsskötare (M) och reservmanskaper (Rm).

Vid strålkastaravdelning med lyssnarapparat tillkommer en *lyssnarservis*, bestående av lyssnarunderbefäl (Lyubef) och servismanskaper. Efter sina huvuduppgifter benämnas servismansskapet sidlyssnare (Ly₁), höjedlyssnare (Ly₂), korrektörinställare (Ki) samt reservmanskaper (Rm).

Befälet inom strålkastarkompanis stridsställning föres av kompanichefen med biträde av ställföreträdaren (off till förfogande). Övrig personal (signal-, tross-, reservmanskaper m fl) fördelas enligt kompanichefens bestämmelser mellan olika plat-

ser inom stridsställningen. Kompanichef utser en avdelning, i regel med lyssnarapparat, att vid öppnande av belysning vara *ledare*, de övriga benämnas *följare*.

- 554 På *lysplatsen* utföras avbröstning, orientering i nolriktning, horisontering och materielkontroll samt målspaning och målangivning, målföljning och målbedömning i tillämpliga delar enligt 433—441. Parallellställning av de elektriska och mekaniska systemen utföres enligt gällande bestämmelser (del III). Inriktning av strålkastare mot målet sker vid ledarstrålkastare i regel med hjälp av lyssnarapparat eller nattkikare, vid följestrålkastare direkt mot belyst mål eller mot ledarstrålkastarens ljuskon.

Tjänsten vid strålkastarförband.

Strålkastaravdelningen.

- 555 Maskinvagnens *motor* igångsättes (avstannas) på kommando:

Starta (Stanna) motorn!

- 556 *Manöverström* tillföres strålkastaren genom att maskinvagnens regleringsmotstånd — utan tillslagning av knivströmbrytaren — inställes så, att erforderlig spänning erhålles, varvid tillses, att strålkastarens omkopplare mellan manöverström och värme är ställd på »manöverström».

Kommando: Manöverström till!

Skall tillförseln av manöverström upphöra, vrides regleringsmotståndet snabbt tillbaka till utgångsläget.

Kommando: Manöverström från!

- 557 *Lyssning* igångsättes på kommando:

Lyssning riktning 7 till 8!

- 558 *Knivströmbrytaren vid maskinvagnen* slås till (från) på kommando:

Huvudström till! (Huvudström från!)

- 559 I stället för i 555—558 nämnda kommandon må *tecken* användas.

- 560 *Värme* tillföres strålkastaren, efter det manöverström er-

hållits, genom att strålkastarens omkopplare mellan manöverström och värme ställes på »värme». Skall värmealstringen upphöra, ställes omkopplaren åter på »manöverström».

Kommando: Värme till! (Värme från!)

Strålkastaren tändes (släckes) genom att dess (vid fjärr- 561 tändning riktapparatens eller manöverapparatens) huvudströmbrytare slås till (från).

Kommando: Tänd! (Släck!)

Vid med signalapparat försedd strålkastare börjas (slutas) *belysningen* genom att signalapparaten öppnas (stänges).

Kommando: Öppna! (Sluta!)

Tändning (släckning) och öppning (slutning) utföres av R (E) på avdelningschefs kommando eller, enligt av denne för visst fall lämnat medgivande, utan kommando.

Ljuskonen (det från strålkastaren utgående ljusknippet), 562 vars ljusstrålar äro i det närmaste parallella, när det positiva kolets krater är i spegelns brännpunkt, *sprides (samlas)* genom att lampan flyttas närmare (längre ifrån) spegeln.

Kommando: Sprid! (Samla!)

Målföljning utföres, då ljuskonen träffar målet, på rikta- 563 rens eget initiativ eller på avdelningschefens kommando:

Målföljning!

Ljuskonen manövreras av riktaren (enligt avdelningschefens anvisningar) med jämn och kontinuerlig rörelse så, att målet jämnt belyses, om möjligt med den mot skjutande lfvförband vända delen av ljuskonen.

Ljuskonen flyttas långsamt åt höger (vänster) eller höjes 564 (sänkes) på kommando:

Öka! (Minska!) eller:

Höj! (Sänk!)

Rörelserna upphöra

i sidvinkelled på kommando: Halt!

i höjdvinkelled på kommando: Stopp!

Måluppsökning.

Kontinuerlig ändring av den kommenderade farten sker

genom *fartkamning*, vilket innebär att farten fortlöpande ändras från det kommanderade värdet omväxlande till ett högre och ett lägre gränsvärde med i kommandot anbefalld utbredning (i m/sek).

Kommando t e: **Fartkamning \pm 10!**

Om målet vid öppnandet ej omedelbart blir belyst, uppsökes vid ledare målet på Ach order på något av följande sätt. Varje sökning får pågå högst 15 sekunder.

a) Ljuskonen föres sakta fram och tillbaka (vid höjdvinkel över 50° huvudsakligen i sidled, vid höjdvinkel under 50° huvudsakligen i höjdvinkelled).

Kommando: **Sök i sida!** eller:

Sök i höjd!

b) Ljuskonen föres i sidled åt höger (vänster) och samtidigt omkring 5° upp och omkring 5° ned från utgångsläget.

Kommando: **Måla Höger!** (**Måla Vänster!**)

Vid följare föres vid måluppsökning ljuskonen längs ledarens ljuskon fram och tillbaka.

Kommando: **Sök i ledarens ljuskon!**

566 Inriktning av ljuskonen i viss riktning (mot viss punkt) sker på kommando, t e:

3150! 45° ! Fast ljus! eller

Mot tornet! Fast ljus!

följt av

Tänd! (Öppna!)

Strålkastarkompaniet.

567 Kompanichefen alarmerar och orienterar avdelningarna genom telefon eller annat signalmedel, beordrar ledare med hänsyn till sannolik inflygningsriktning samt lämnar tillstånd till belysning.

Kommandon t e: **Flygmotorljud söder!** (söder från 3.)

1. ledare!

Belysning!

Då 1. avd fastställt målets läge, tändes strålkastaren på Ach order, varefter övriga avdelningar utan särskild order omedelbart tända (öppna) mot målet.

Sedan tillstånd till belysning lämnats, må Ach vid följare anbefalla tändning (öppning), innan ledaren tänt, endast i det fall, att målet *med visshet* kan fångas av följaren och tiden ej medger inhämtande av kompanichefens tillstånd att uppträda som ledare i stället för den redan därtill beordrade.

Belysning upphör, varvid målspaning återupptages i full utsträckning, antingen på kompanichefens kommando:

Belysning upphör!

eller — utan särskild order från kompanichefen — då under målföljning målet nedkämpats eller förlorats ur sikte.

Intill dess »*Belysning upphör*» anbefallts, må Ach vid beordrad ledare självständigt tända eller släcka.

För att möjliggöra samtidig målföljning mot mera än ett mål kan kompaniet indelas i grupper.

Personalens åligganden i stridsställning.

Kompanichefen uppehåller sig, där han bäst kan leda stridsverksamheten. Han är ansvarig för att kompaniet på bästa möjliga sätt fyller sin uppgift och att troppens materiel ständigt hålles i fältdugligt skick.

Han ansvarar bl a för

att lämplig gruppering intages,

att erforderliga fältarbeten (röjnings- och maskeringsarbeten, skenanläggningar, befästningsarbeten samt förläggingsarbeten) utföras,

att anbefalld lysberedskap upprätthålles,

att målspaning ordnas och bedrivs ändamålsenligt,

att övrig underrättelsetjänst verksamt bedrivs,

att kompaniet snarast kommer till belysning mot flygplan inom kompaniets verksamhetsområde,

att belysningen ledes på rätt sätt,

att utjämning och ersättning av personal (och ammunition) vid behov företages,

att, då kompaniet tilldelats pvlvpjäsa eller lvkulsprutor, dessa vapen uppställas på lämpligaste sätt.

573 *Kompanichefens ställföreträdare* (off till förfogande) biträder kompen enligt dennes bestämmande. I kompanichefens frånvaro fullgör han dennes åligganden.

574 *Ställföreträdaren ansvarar* för bl a

att kompaniets tygmateriel vårdas och redovisas på föreskrivet sätt,

att reparationsjournaler (ammunitionsloggare och skottlistor) samt böcker över drivmedelsförbrukningen (driftjournaler) föras,

att förbrukade delar snarast ersättas samt

att avdelningarnas strids- och beredskapsställningar äro tekniskt lämpliga.

575 *Avdelningschef* (avdch) uppehåller sig vanligen i närheten av riktapparaten eller eljest på plats, varifrån han bäst kan leda avdelningens belysning.

Avdch ansvarar bl a för

att tjänsten inom avdelningen verksamt bedrivs,

att med ledning av erhållna anvisningar apparater, instrument m m samt personal grupperas på lämpligt sätt,

att maskering och anbefallda övriga fältarbeten utföras,

att strålkastare, instrument m m horisonteras och orienteras,

att materielvärden riktigt bedrivs,

att kabla riktigt inkopplas,

att meddelade säkerhetsföreskrifter för undvikande av brännskador till följd av den elektriska strömmen sorgfälligt iakttagas,

att, då beredskapsställning skall komma till användning, materielen inköres i och utköres ur densamma vid sådan tidpunkt på dygnet, att med hänsyn till då rådande ljusförhållanden strids- eller beredskapsställningens belägenhet icke röjes,

att reparationsjournaler och bok över drivmedelsförbrukningen (driftjournaler, motorfordonsbok) vederbörligen föras,

att, då pvlvpjäsa eller lvkulspruta tilldelats avdelningen, dessa vapen komma till lämplig användning för avdelningens luftvärn (pansarvärn).

Lyssnarunderbefälet (lyubef) uppehåller sig vid korrektören, där han vid behov deltagar i dennas betjänande. Vid indelning i avlösningar tjänstgör han i regel såsom avdch vid ena avlösningen.

Lyubef ansvarar för bl a

att lyapp horisonteras samt orienteras i anbefalld nollriktning,

att maskering samt för lyapp anbefallda övriga fältarbeten utföras,

att materielvärden å lyapp riktigt bedrivs,

att reparationsjournal för lyapp vederbörligen föras.

Lyubef kontrollerar,

att av honom anbefalld fart samt korrekationer riktigt inställas,

att orienteringen icke rubbas,

att korrektörens omräkning av akustiska vinklar till optiska är riktig (kontrollprov),

Lyubef har ytterligare till uppgift

att till avdch anmäla »Lyssnarapparaten följer», då från korrektören utgående värden bedömas sådana, att målet kan fångas,

att på order av (vid förfall för) avdch biträda (ersätta) denne.

577 Parkunderbefälet (Pubef) (av kompch utsedd lämplig menig eller underbefäl) ansvarar för bl a

att fordon och materiel på fordonsplatsen uppställas dolt och skyddat och så, att utkörning underlättas,

att maskering och övriga fältarbeten utföras på fordonsplatsen,

att samtliga motorfordon på fordonsplatsen ständigt äro startberedda och försedda med drivmedel,

att erforderliga reparationer av på fordonsplatsen befintlig materiel utföras, i den mån så är möjligt, och att i andra fall genom kompch stf rekvireras reparation.

578 Signalpersonalen skall enligt kompch anvisningar ordna förbindelserna och — utan för varje särskilt fall givna order — vidmakthålla dessa.

D. Tjänsten med fordon.

Grunder.

Begreppsförklaringar.

Transportsätten äro:

601

traktordragning — fordonet kopplat efter en traktor — och

bildragning — fordonet (eventuellt transportkärra eller -vagn med därpå lastad materiel) kopplat efter en bil.

Därjämte förekommer transport med fordon lastade på bil.

Vad i detta moment säges om fordon gäller även pjäser. 602

Traktor eller bil med efter denna kopplat fordon benämnes fordonsätt.

Efter traktor eller bil kopplat (kopplade) fordon, benämnes släp, traktorsläp eller bilsläp.

Fordonen sägas allt efter transportsättet vara traktordragna, bildragna eller bilburna.

Vad i detta moment säges om fordon, gäller även pjäser.

Den, som för befälet över fordon (fordonsätt) och på detta åkande personal, benämnes *fordonschef*. 603

Den, som avdelats att föra det omedelbara befälet över på bilflak åkande soldater samt att i förekommande fall uppmärksamma släpet ävensom bakifrån kommande tecken m m, benämnes *ställföreträdande fordonschef*.

Den, som kör motorfordon, benämnes *motorförare* (bil-, traktor- eller motorcykelförare). När två motorförare avdelats till samma motorfordon, benämnes den

2. Målet gör störtanfall mot troppen.

Troppch: Störtanfall!

Pjch: Störtanfall! Eld!

3. Ett mål uppträder överraskande på kort håll.

Troppch: Låganfall! (Målet utpekas.)

Pjch: Låganfall! Fart 120! Eld!

4. Tropfen anfalles samtidigt av flygplan från flera håll.

Troppch utpekar och fördelar målen:

Flyganfall! 1. pjäs riktning 3! 2. pjäs riktning 5!
Eld!

5. Pansaranfall.

a) Enstaka vagn.

Troppch: Pansarvagn vid bron! Eld!

Pjch: Fart 50! Kommer +! 600!

Enkelskott! Skott! Skott! osv.

b) Pansarkolonn.

Troppch: Pansarkolonnen! 1. pjäs främsta vagnen!

2. pjäs tredje vagnen! Eld!

1. pjch: Främsta vagnen! Fart 30!

Kommer minus! 8! Eld!

Exempel på kommandon m m vid
strålkastarkompani.

Kompaniet antages bestå av fyra avd, varav 1., 2. och 3. äro försedda med lyapp. Gruppering kvadratisk med 1. avd i nordväst, 2. nordost, 3. sydväst och 4. sydöst. — Följande gruppindelning har gjorts: Norra gruppen (1. och 2.), Södra gruppen (3. och 4.), Västra gruppen (1. och 3.) samt Östra gruppen (2. och 4.). — Lysberedskap B, 3 min (404). Signal-systemet är så utbyggt, att meddelande från avd (kompanichefs upl, därest denne leder belysningen från annan plats än avd) uppfattas vid samtliga avd (kompanichefs upl).

Exempel 1.

a) Kompaniet under »vila». Målspaning pågår.

Målspanare vid 3: »Flygmotorljud riktning 8!»

3. Avdch: Lysning! riktning 8! — Till kompanichefen (signalmedel): »Flygmotorljud nordväst!»

Kompanichefen: Flygmotorljud nordväst från 3.!

1. ledare! Belysning!

Avdch eller signalist (1., 2. och 4.) upprepa högt för orientering: »Flygmotorljud nordväst från 3. 1. ledare!»

b) Vid 1. avd (ledaren): $L y_1$ (då han uppfattar flygmotorljud i lyapp): »Uppfattat!» — $L y_2$: »Uppfattat! Typ 00!» $L y u b e f$: Fart 00! — $L y_1$ (då stadigt mittelintryck erhållits): »Klart!» — $L y_2$: »Klart!» — $L y u b e f$ (sedan $K i_1$ — $K i_2$ anmält »Klart» och tillfredsställande kursriktning erhållits) till avdch: »Lysnarapparaten följer!»

c) Därest R ser målet (i nattkikaren), tänder han i regel omedelbart utan att avvakta avdelningschefens kommando (561). Förflyta några sekunder, utan att R kan se målet, kommenderar avdch: Tänd!

A v d c h (övriga): **Tänd! (Öppna!)** — Vid följare tändes (öppnas) därvid mot målet, om detta synes, eljest mot en punkt, som nedåt begränsar övre tredjedelen (ungefärligt vinkelmått) av ledarens ljuskon.

1. A v d c h (om målet ej synes): **Måla höger!**

A v d c h (övriga): **Sök i ledarens ljuskon!**

Vid följestråk utrustade med teletaktor förfäres härvid enligt nedan:

E 1, som har sin plats vid riktdioptern: **Inriktning!** varpå han inriktar strålkastaren ungefärligt mot målet (ljuskonen) och kommenderar **Till!**

E 2 och Br 1, som tillkoppla sid- respektive höjdmotorerna: **»Klart!»**

A v d c h: **Tänd! (Öppna!)**

2. A v d c h upptäcker målet: **Höj!** — **Stopp! Målföljning!**

A v d c h (övriga): **Målföljning!**

d) Målet har kommit inom annat kompanis område, och belysningen börjar övertagas av denna.

Kompanichefen: **Belysning upphör!**

A v d c h (samtliga): **Släck! (Sluta!) Målspaning!**

e) Målet nedkämpas. 10 minuter förgå, utan att flygmotorljud uppfattas.

Kompanichefen: **Vila!**

A v d c h (samtliga): **Vila!**

Exempel 2.

1. avd ledare. Belysning av mål — nordväst från 3. — pågår med hela troppen.

a) Rapport från 4. **»Flygmotorljud riktning 3.»**

Kompanichefen: **Östra gruppen! Belysning upphör!**

2. och 4. avd c h: **Släck! (Sluta!)**

Kompanichefen: **Östra gruppen! Flygmotorljud öster från 4.! 2. ledare! Belysning!**

b) Östra gruppen fångar målet, som nedkämpas. R (Br) (2. och 4.) släcker (sluter) utan order från kompch eller avdch (569).

c) Målet i nordväst är fortfarande under belysning från 1. och 3.

Kompanichefen: **1. ledare! Kompani! (412).**

2. och 4. avd c h: **Mål! Riktning 7 (8)!**

2. A v d c h dessutom: **Lysning riktning 2 till 4!**

Då R (Br) (2. och 4.) anmäler **»Följer»**, kommendera avdch (2. och 4.) **Tänd! (Öppna!)**

d) Målet kommer utom synhåll. R (samtliga, efter hand): **»Följer ej!»**

A v d c h (samtliga, efter hand): **Släck! (Sluta!).** — Till kompanichefen: **»1. (2., 3., 4.) följer ej!»**

e) Flygmotorljud uppfattas omedelbart därefter från 1. och 1. lyapp följer.

1. A v d c h: **Tänd!**

Övriga avd tända (öppna).

Kompanichefen: **Eget plan! Belysning upphör!**

A v d c h (samtliga): **Släck! (Sluta!) Målspaning osv.**

Exempel 3.

2. avd har rapporterat: **»Flygmotorljud nordväst!»** varför kompanichefen har beordrat 2. som ledare och givit tillstånd till belysning. Omedelbart därefter — och alltså innan belysningen börjat — inkommer rapport från 1. avd: **»1. följer!»**

Kompanichefen: **1. ledare! Belysning!**

Samtidigt har emellertid 3. R fått in målet i riktapparaten, vilket han emellertid kan förlora när som helst.

3. A v d c h: **Tänd!**

Målet fångas direkt; övriga avdelningar tända (öppna).

4. Avdch lämnar vid tillfälle rapport till kompanichefen om anledningen till den självständigt upptagna belysningen.